

СТАНОВИЩЕ

От: проф. д-р Анета Георгиева Денева

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.8. Икономика

Научна специалност: „Икономика и управление (индустрия)“

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление: 3.8. Икономика, научна специалност: „Световно стопанство и международни икономически отношения“

1. Основание за написване на становището

Становището е изготвено въз основа Решение на Факултетния съвет на факултет „Мениджмънт и маркетинг“, протокол №4/20.12.2023 г. и в изпълнение на Заповед № 1206 от 21.12.2023 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за определяне състава на научното жури, която се основава на чл. 5, ал. 1-4 и чл. 134, ал. 1 и 2 от Правилник за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов и решение на проведеното заседание на научното жури на 16.01.2024 г.

2. Представяне на кандидатите за участие в конкурса

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ по област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8. Икономика, научна специалност: „Световно стопанство и международни икономически отношения“ (обнародван в „Държавен вестник“, бр. 92/03.11.2023 г.), обявен от СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за нуждите на катедра „Международни икономически отношения“ участва единствено доц. д-р Галина Боянова Захариева, която е редовен преподавател в същата катедра.

3. Персонална характеристика на кандидата

Доц. д-р Галина Боянова Захариева е родена на 27.09.1970 г. През 1989 г. завършва Техникум по икономика – гр. Димово (Диплома № серия А-89/030144, с рег. №22 от 30.06.1989 г.). Завършва бакалавърска и магистърска степен в СА „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов, специалност „Маркетинг и планиране“, специализация „Бизнес стратегии“ – 1989 -1994 г. (Диплома № серия А92/002641, с рег. №23686 от 11.03.1994 г.) През 1997 г. завършва магистърска степен в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, специалност „Финанси“, специализация „Банково дело“ (Диплома № серия ВД-96/0020991, с рег. №27355 от 11.04.1997 г.). От 1994 г. и до сега е редовен преподавател в катедра „Международни икономически отношения“.

В съответствие с изискванията на Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ доц. д-р Галина Захариева е декларирала следното кариерно развитие:

- 05.09.1994 – 20.01.1998 г. – асистент – СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, катедра „Международни икономически отношения“;
- 21.01.1998 – 27.03.2001 г. – старши асистент - СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, катедра „Международни икономически отношения“;

- 1998 - 2001 г. – докторант в самостоятелна форма на обучение – Стопанска академия – Свищов;
- 05.03.2002 г. – доктор по икономика (Диплома за образователна и научна степен №26406/04.01.2002 г.), Научна специалност 05.02.10 "Световно стопанство и международни икономически отношения"
- 28.03.2001 – 18.06.2007 г. – главен асистент - СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, катедра „Международни икономически отношения“;
- 19.06.2007 – до момента – доцент - СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, катедра „Международни икономически отношения“. Висша атестационна комисия при Министерски съвет на Република България, Свидетелство №21012/31.12.2007 г.

Трудовата дейност на доц. д-р Галина Захариева започва през 1994 г. в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов като асистент. Към 22.11.2023 г. доц. д-р Галина Захариева има общо 29 години, 2 месеца и 17 дни трудов стаж, от които 29 години, 2 месеца и 17 дни в СА „Д. А. Ценов“.

Доц. д-р Галина Захариева е заемала следните ръководни длъжности:

Заместник – ръководител катедра „Международни икономически отношения“ – от 10.01.2011 г. до 13.07.2011 г.;

ВрИД Ръководител катедра „Международни икономически отношения“ – от 15.07.2015 г. до 28.03.2016 г.;

Ръководител катедра „Международни икономически отношения“ – от 29.03.2016 г. до 16.05.2020 г.;

ВрИД Ръководител катедра „Международни икономически отношения“ – от 17.05.2020 г. до 27.05. 2020 г.

Доц. Галина Захариева е била секретар „Учебно-методическо осигуряване и акредитация“ към магистърска програма „Международен бизнес и мениджмънт“ през периода 2001 – 2015 г. От септември 2007г. до 2011 г. е член на комисията по атестация на преподавателския съвет към факултет „Мениджмънт и маркетинг“, а през периода 2016 – 2020 г. е факултетски секретар на тази комисия. От 2011 до 2015 г. е научен секретар на катедра „Международни икономически отношения“. Доц. Галина Захариева е директор на „Център за международно сътрудничество и проекти“ – 2008 – 2010 г.

От 28.07. 2014 г. и до момента тя е член на редколегията на Библиотека „Стопански свят“.

Кандидатът има добри познания по английски, руски и немски език.

4. Изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 и изискванията по чл. 26, ал. 5 на ЗРАСРБ

В съответствие с приложената Справка за изпълнението на националните, минимални наукометрични изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3, чл. 2 на ЗРАСРБ в научна област 3. „Социални, стопански и правни науки“ и на допълнителните изисквания, съдържащи се в чл. 129 (2), т. 1 от Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, доц. д-р Галина Боянова Захариева отчита общо 2307,49 точки при минимално изискуеми 550 т. (табл. 1).

СПРАВКА

за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от
ЗРАСРБ в научна област 3. „Социални, стопански и правни науки” и на
допълнителните изисквания, посочени в чл. 131 (2), т. 25 от Правилника за
развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов
на доц. д-р Галина Боянова Захариева

Група показатели	Съдържание	Професор	Отчетени от кандидата
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	-	-
В	Показател 3	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	200	239,10
Д	Сума от показателите от 11 до 13	100	1270
Е	Сума от показателите от 14 до края	100	648,39

5. Количествена и качествена оценка на учебно-преподавателската работа на кандидатите

От представената справка за академичната заетост на кандидата (вх. Номер 93.00-84/04.12.2023) е видно, че тя изпълнява утвърдените нормативи, а за учебните 2021/2022 и 2022/2023 г. тя надвишава значително нормативните изисквания съответно 842 и 771 часа при норматив 500 часа.

Съгласно посочените в чл. 129, ал. 1, параграф 6.1. от Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ изисквания, кандидатът трябва да има издадени най-малко 2 (два) самостоятелни академични учебника или да декларира участие в не по-малко от 4 (четири) академични учебника в съавторство. Доц. д-р Галина Захариева е приложила справка, съгласно която тя има 3 (три) самостоятелни учебници - **Глобални бизнес регулации** / Галина Захариева // АИ Ценов, 2023, 155 с., ISBN: 978-954-23-2451-5; **Управление на износа и вноса** / Галина Захариева // Свищов, Академично издателство - Ценов, 2023, 185 с., ISBN: 978-954-23-2445-4; **Международни икономически сравнения** / Галина Захариева // Свищов, Академично издателство - Ценов, 2017, 150 с., ISBN: 978-954-23-1291-8, и 4 (четири) учебника в съавторство - **Външнотърговски сделки** / Галина Захариева, Иван Спиридонов, Йордан Нейков // Свищов, Академично издателство - Ценов-, 2021, 120 с., ISBN: 978-954-23- 2128-6; **Проектни екипи** / Галина Захариева, Драгомир Илиев // Свищов, Академично издателство - Ценов-, 2017, 111 с., ISBN: ISBN 978-954-23-1431-8; **Международно управление на човешките ресурси** / Атанас Дамянов, Галина Захариева, Здравко Любенов // Свищов, Академично издателство - Ценов, 2017, 192 с., ISBN: 978-954-23-1433-2 и **Международна икономика** / Атанас Дамянов, Иван Спиридонов, Галина Захариева, Галин Стефанов, Карина Саркисян-Дикова // Фабер, 2011, 235 с., ISBN: 978- 954-400-467-5. Всички учебници са рецензирани и са тясно свързани с преподаваните дисциплини.

Доц. д-р Галина Захариева е разработила и преподава 4 лекционни курса в бакалавърска степен на специалност „МИО“ – *Управление на износа и вноса, Глобални бизнес регулации, Международно управление на човешките ресурси и Външно търговски сделки*. В магистърските програми към катедра МИО тя е разработила и преподава 7 лекционни курса: *Международни икономически сравнения, Въведение в международните*

икономически отношения, външнотърговски операции, Международни бизнес операции, Проектни екипи и Европейски бизнес регулации. Паралелно с това кандидатът е разработил и преподава лекционни курсове на английски език както следва – 4 в бакалавърска степен - Export and Import management (от 2021 г.), International business operations (от 2021 г.), International human resource management за специалност “INTERNATIONAL BUSINESS” и “INTERNATIONAL BUSINESS” пред Еразъм студенти. Освен това два от курсовете в магистърска програма „УПРАВЛЕНИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ“ - Международни бизнес операции и Проектни екипи се преподават на български и на английски език. Декларираните разработени и преподавани лекционни курсове изцяло покриват и надвишават изискванията на чл. 129, ал.1, т. 6.2 относно броя на разработените лекционни курсове.

От справката по чл. 129, ал. 1 , т. 7 е видно, че кандидатът участва в конкурса с четири представени за рецензиране научни публикации в реферирани издания в Scopus и/или Web of Science: Zahariev, A., Zveryakov, M., Prodanov, S., Zaharieva, G., Angelov, P., Zarkova, S., & Petrova, M. (2020a, March). *Debt management evaluation through support vector machines: on the example of Italy and Greece. Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 7(3), 2382-2393. DOI: [https://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.3\(61\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.3(61)) (SCOPUS & Web of Science); Roleders, V., Oriekhova, T., & Zaharieva, G. (2022). *Circular Economy as a Model of Achieving Sustainable Development. Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development*, 17(2), 178- 185. doi:<https://doi.org/10.35784/pe.2022.2.19>; Zaharieva, G., Tarakchiyan, O., & Zahariev, A. (2022). *Market capitalization factors of the Bulgarian pharmaceutical sector in pandemic environment. Business Management*, XXXII(4), 35-51. Retrieved from <https://bm.univishtov.bg/title.asp?title=2784> (SCOPUS) и Zahariev, A., Ivanova, P., Zaharieva, G., Slaveva, K., Mihaylova, M. & Todorova, T. (2023). *Interplay between CSR and the Digitalisation of Bulgarian Financial Enterprises: HRM Approach and Pandemic Evidence. Journal of Risk and Financial Management* 16(9): 385. <https://doi.org/10.3390/jrfm16090385> (SCOPUS).

В съответствие с изискванията по чл. 129, ал. 2, т. 5 от Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ кандидатът е представил справка (изх. №93.00-8227.11.2023, г.) за ръководство на 4 (четири) успешно защитили докторанти, на които е бил научен ръководител.

В заключение учебно-преподавателската дейност на кандидата е изцяло в съответствие с изискванията на чл. 129, ал. 2, т. 5 и 6 от Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“.

6. Количествена и качествена оценка на научните изследвания и изследователската дейност на кандидата

По обявения конкурс доц. д-р Галина Захариева е представила за рецензиране:

- монографични трудове – 1 бр.;
- студии – 5 бр. (4 в съавторство);
- статии – 6 бр. (5 в съавторство);
- научни доклади – 21 бр. (8 в съавторство);
- самостоятелни учебници – 3 бр.;
- учебници в съавторство – 4 бр.
- научни публикации в издания, реферирани или индексирани в световни бази данни Scopus и/или Web of Science - 4 бр. в съавторство.

Общият брой на представените за рецензиране научни публикации е 36, от тях на чужд език 22 бр. От представените за рецензиране публикации 14 са самостоятелни. Съгласно приложените справки всички представени публикации са различни от публикациите за участие в конкурс за доцент и за придобиване на научната и образователна степен „доктор“.

Публикациите на доц. д-р Галина Захариева нямат доказано по законоустановения ред плагиатство (подписана Декларация за оригиналност, съгласно изискванията на чл. 131 (1), т. 17 от ПРАС в СА „Д. А. Ценов“).

Научните изследвания на кандидата са пет основни области: *външна търговия с услуги и стоки; международно управление на човешките ресурси; международен финансов мениджмънт; международно предприемачество и устойчиво развитие и бизнес регулации*. Част от разработките са пряко свързани с преподавателската работа на доц. Захариева - концептуализацията на преподаването по икономика и организационни и методически аспекти на икономическото обучение по съвместни образователни програми с чуждестранни университети, в дистанционната форма.

Първото направление обхваща публикациите В3.1, Г7.1, Г7.2, Г7.3, Г7.4, Г7.6, Г7.7, Г7.9, Г7.11, Г7.12, Г7.13, Г7.18, Г7.24, Г7.25, Г9.3, Г9. В първото направление безспорно с най-голяма тежест е самостоятелната монография *Комбиниран подход за изследване на външната търговия с услуги*, Свищов: АИ Ценов, колекция Библиотека Стопански свят, бр. 144, 172 с. ISBN 978-954-23-2120-0. В нея на основата на теоретично обобщение на особеностите на международните операции с услуги са изведени и обосновани основни фактори, стимулиращи международната търговия с услуги като развитие на технологиите, либерализация на търговията, инвестиции в изграждане на физическа и дигитална инфраструктура, нарастване на търсенето и производството на стоки. (Публикация: В3.1 – Монографичен труд, глава 1). Във втора глава посредством RPMC модел е оценено влиянието на големината на икономиката (представена чрез БВП), дистанцията между страните, наличието на обща граница, говоренето на общ език, членството в ЕС и наличието на колониални връзки върху износа и вноса на услуги на България, Румъния и Хърватия. Въз основа на данни от платежните баланси на страните и други източници на статистически данни е анализирана външната търговия с услуги в структурен, темпорален и географски разрез, както по отделни страни-членки на ЕС така и за ЕС като цяло. Посредством матрица на конкурентоспособността на пазарния дял е анализирана международната конкурентоспособност на търговията с услуги на страните от ЕС (Публикация: В3.1 – Монографичен труд, глава 3). Четвъртата глава анализира и оценява тренда при международната търговия с услуги на България, Румъния и Хърватия с помощта на индексен анализ на позиции по платежния баланс на трите страни, както и чрез индикатори за качество в динамиката на баланса на услугите. Чрез използване на съвкупност от показатели и резултатите от гравитационния модел в пета глава е анализирана интензивността на международната търговия с услуги и е направена оценка на външнотърговския потенциал на България, Румъния и Хърватия.

В това направление чрез секторни изследвания за България се анализира приноса на различни услуги за икономическото развитие на страната през призмата на външната търговия, създадените работни места и генерираният доход (Публикации: Г7.12, Г7.13). Изследва се структурата, компонентите и динамиката на платежния баланс на РБългария след членството в ЕС до 2022 год. с извеждане на тенденции за покриване на дефицитите в търговията със стоки чрез излишъци в търговията с услуги (Публикации: Г7.25, Г9.3.)

Актуалните проблеми в международното управление на човешките ресурси и дигитализацията са обхванати в публикации : Г6.4, Г7.21, Г7.22, Г7.23, Г9.5, Г7.14, Г7.15, Г7.19, Г7.10. Въз основа на национално представително проучване на българските финансови предприятия (ФП) е анализирано влиянието на дигитализацията върху тяхната дейност, проучени са и обобщени политиките и практиките по управление на човешките ресурси (УЧР). Специфичен ракурс е изследването на влиянието на дигитализацията в управлението на ФП и управлението на човешките ресурси върху решенията на мениджмънта, свързани с активностите по корпоративна социална отговорност.

Международният финансов мениджмънт и външният дълг са обект на изследване в публикациите Г6.1, Г6.3, Г7.16 и Г9.3. В тях са апробирани методики за валидиране на иконометрични хипотези при провеждане на сравнителни финансови и международни изследвания с използване на специализиран софтуер (R, Payton, GRETl & SPSS) и многофакторен модел в среда Payton чрез прилагане на Support Vector Machines (SVM) и Support Vector Regression (SVR) за определяне и измерване на степен и посока на въздействие на влияещи променливи върху публичния дълг на Италия и Гърция.

Предприемачеството, устойчивото развитие и международните бизнес регулации са представени в публикации Г6.2, Г7.26, Г7.27, Е20.1. в тях се прави опит за обвързване постигането на целите за устойчиво развитие с концепцията за кръговата икономика. Извеждане нива на процесите на преход към кръгова икономика и бизнес модели на микроравнище, както и стратегии и инструменти за имплементиране на общите принципи на кръговата икономика. Изследва се връзката между дигитализацията, женското предприемачество и устойчивото развитие. Разгледана е спецификата на дигиталното предприемачество и ролята му за постигането на целите за устойчиво развитие.

В областта на концептуализацията на преподаването по икономика и икономическото обучение по съвместни образователни програми с чуждестранни университети, в дистанционната форма са публикации Г7.17, Г7.20, Г7.5. В тях са обосновани конкурентни характеристики на българската регулаторна рамка за провеждане на дистанционна форма на обучение в пандемична среда, чрез обогатяване технологичното осигуряване на учебния процес и въвеждане на стандарти за дигитализация и Интензивна програма по Еразъм като организационна база при регулаторни ограничения за проект за двойна диплома при взаимно признаване на периоди за обучение зад граница.

В обобщение може да се потвърди, че в количествено и качествено отношение научно-изследователската дейност на доц. д-р Галина Боянова Захариева е в съответствие с минималните национални изисквания в област 3. „Социални, стопански и правни науки“, съгласно чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и отговаря напълно на условията за заемане на академичната длъжност „професор“, съгласно чл. 29, ал. 1 от ЗРАСРБ, чл. 60, ал. 1 от ППЗРАСРБ и чл. 129, ал. 2 от Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ за заемане на академичната длъжност „професор“ по научна специалност „Световно стопанство и международни икономически отношения“.

7. Научни приноси на кандидата

Запознаването със съдържанието на научните публикации на доц. д-р Галина Захариева позволява да се посочат приносни моменти и оригинални твърдения в областта на обявения конкурс по пет основни направления, които изцяло съвпадат с посочените в Справката за научните и научно-приложните приноси, в съответствие с изискванията на чл. 60, ал. 3 от ППЗРАСРБ и чл. 131 от Правилника за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ :

Първо, на базата на критичен анализ, обобщения и препоръки са представени особеностите на международните операции с услуги, обосновани са факторите за стимулиране на международната търговия с услуги и са установени основните тенденции по отношение на изнася и вноса на видовете услуги. Посредством секторни изследвания за България е анализиран приноса на различните видове услуги за икономическото развитие на страната през призмата на външната търговия, създадените работни места и генерираният доход. На тази база са отграничени приноси, които могат да бъдат определени като научно-приложни в следните области:

- ✓ Предложен е комплексен (комбиниран) подход за изследване на международната търговия с услуги в структурен, сравнителен, ретроспективен и

перспективен аспект, използващ комбинация от научни методи, статистически и иконометричен инструментариум и апробиран въз основа на данни за България, Румъния и Хърватия във времевия диапазон 2000 - 2020 г. (Публикация: В3.1);

- ✓ Направена е теоретична обосновка на приложимостта на гравитационния модел при оценка на въздействието на основни фактори върху износа и вноса на услуги. Концептуализиран е и приложен гравитационен модел в мултипликативна форма с Поасоново псевдомаксимално правдоподобие (PPML модел) за изследване на търговията с услуги. Посредством PPML модел е оценено влиянието на големината на икономиката (представена чрез БВП), дистанцията между страните, наличието на обща граница, говоренето на общ език, членството в ЕС и наличието на колониални връзки върху износа и вноса на услуги на България, Румъния и Хърватия (Публикация: В3.1);
- ✓ Въз основа на данни от платежните баланси на страните и други източници на статистически данни е анализирана външната търговия с услуги в структурен, темпорален и географски разрез, както по отделни страни-членки на ЕС така и за ЕС като цяло. Установени са основни тенденции по отношение на износа и вноса на видовете услуги, значимостта на външната търговия с услуги в общата за страните, структурния профил на държавите, както и влиянието на кризите върху търгуваните обеми. Анализирана е международната конкурентоспособност на търговията с услуги на страните от ЕС чрез матрица на конкурентоспособността на пазарния дял (Публикации: В3.1, Г7.9, Г7.18, Г9.4);
- ✓ Чрез секторни изследвания за България се анализира приноса на различни услуги за икономическото развитие на страната и се потвърждава нарастващото значение на транспортния и туристическия сектор за развитието на страната (Публикации: Г7.12, Г7.13)
- ✓ Потвърдено е съждението, че сама по себе си промяната в специализацията към технологично по-сложни продукти не е достатъчна за ускоряване на икономическия растеж, а са необходими и адекватни политически мерки от страна на държавата по отношение на търговските партньори, продуктовия микс и отделните сектори на икономиката. (Публикации: Г7.1, Г7.2, Г7.3, Г7.4, Г7.6, Г7.7, Г7.11)
- ✓ Изследвана е структурата, компонентите и динамиката на платежния баланс на Р България след членството в ЕС до 2022 год. с извеждане на тенденции за покриване на дефицитите в търговията със стоки чрез излишъци в търговията с услуги. (Публикации: Г7.25, Г9.3)
- ✓ Извършен е билатерален анализ към 2014 и 2022 год. на ниво България и ЕС по показатели на външнотърговския стокообмен с Русия, с установяване на тенденции в мащаба на небалансираност по стокови групи и ефекта на конфликта между Русия и Украйна и влиянието на санкциите, наложени от ЕС на Русия. (Публикации: Г7.8, Г7.24)

Второ, въз основа на национално представително проучване на българските финансови предприятия е анализирано влиянието на дигитализацията върху тях и са проучени политиките и практиките в областта на управлението на човешките ресурси. Основните приноси в тази област са следните:

- ✓ Защитена е тезата, че дигиталната трансформация във финансовите предприятия е векторен процес, със системен характер, който намира

емпирични свидетелства при УЧР в среда на адаптираща се нормативна рамка, пандемични предизвикателства, изискване за инвестиции и очаквания за подобрена конкурентоспособност и ефективност и корпоративна социална отговорност (*Публикации: Г6.4, Г7.21, Г7.23, Г7.27*).

- ✓ С помощта на ординална регресия е установено, че банките и застрахователите, които инвестират значителни средства в дигитализацията, имат по-високо ниво на ангажираност към каузите на КСО по време на пандемията от COVID-19 (*Публикации: Г9.5, Г7.14, Г7.15*).
- ✓ Изведено е знание за управлението на човешкия капитал в предприятията с международна дейност (*Публикация: Г7.10*).

Трето, в областта на изследването на външния дълг и международния финансов мениджмънт са извършени редица проучвания и е приложен специфичен специализиран софтуер за валидиране на предварително формулирани хипотези. Като основни приноси в тази област могат да се посочат:

- ✓ Апробиране на многофакторен модел в среда Payton чрез прилагане на Support Vector Machines (SVM) и Support Vector Regression (SVR) за определяне и измерване на степен и посока на въздействие на влияещи променливи върху публичния дълг на Италия и Гърция. (*Публикация: Г6.1*)
- ✓ Измерване влиянието на набор от фактори, влияещи върху пазарната капитализация на публичните компании от българския фармацевтичен сектор в условията на пандемия чрез модел на множествена линейна регресия (OLS) чрез софтуер с отворен код GRETL с итеративна селекция на импакт фактори за продажби, национална статистиката за COVID-19 и фондов пазар. (*Публикации: Г6.3*)
- ✓ Многоаспектно изследване на влиянието на пандемията в глобален и национален аспект върху финансовите показатели и дейността на банките и застрахователните брокери. (*Публикации: Г7.16, Г9.3*)

Четвърто, приносите в областта на предприемачеството, устойчивото развитие и международните бизнес регулации намират своя израз в:

- ✓ Вербално-графично извеждане на експанзираща хронология на регулациите с аналитична рамка на международно ниво и концептуализация за регулаторното управление на ЕС. (*Публикация: E20.1- глава 1*)
- ✓ Обвързване на постигането на целите за устойчиво развитие с концепцията за кръговата икономика. Обобщаване практиките на различни страни за справяне с проблема с отпадъците, с очертаване на политически инструменти за управление на отпадъците. (*Публикация: Г6.2*)
- ✓ Изследване на връзката между дигитализацията, женското предприемачество и устойчивото развитие. Разглеждане на спецификата на дигиталното предприемачество и ролята му за постигането на целите за устойчиво развитие. Анализирани на мотивите за стартиране на бизнес от страна на жените в избрани държави от ЕС, като статистически е тествано и оценено влиянието на фактори на макросредата върху решенията на жените да започнат бизнес. (*Публикации: Г7.26, Г7.27*)

Пето, в областта на концептуализацията на преподаването по икономика и на икономическото обучение по съвместни образователни програми с чуждестранни университети като приноси следва да се посочат:

- ✓ Извеждане на конкурентни характеристики на българската регулаторна рамка за провеждане на дистанционна форма на обучение в пандемична

среда, чрез обогатяване технологичното осигуряване на учебния процес и въвеждане на стандарти за дигитализация (Публикации: Г7.17, Г7.20, Г7.5).

- ✓ Приложно структуриране на база ECTS на учебна документация за обучение за двойна магистърска диплома на английски език между две държави (България и Украйна) в областта на международния финансов мениджмънт. (Публикации: Г7.17, Г7.20, Г7.5)
- ✓ Концептуализиране на модел на взаимодействие между бизнеса и висшите училища за постигане на синергетичен ефект. (Публикации: Г7.17, Г7.20, Г7.5)

Доц. д-р Галина Захаријева регистрира участие като част от екипа на 6 изследователски проекта, ръководител е на 2 проекта към ИНИ (удостоверение №153/27.11.2023, ИНИ), на 2 инфраструктурни проекта за провеждане на качествени и конкурентоспособни научни изследвания и на 1 проект за частично финансиране на научен форум.. Освен това тя декларира участие в 2 национални проекти и програми, и в един международен проект. Доц. Галина Захаријева е ръководител на изследователски проект **No 2009-1-BGI-ERA10-01890** за интензивна програма на тема "Governing and Managing the Provision of Global Public Goods" (Управление и администриране на предоставянето на глобални публични блага), осъществен в периода от 01.09.2009 г. до 31.08.2010 г., вкл. с участието на партньори от Технологическия университет в Каунас (Каунас, Литва) и Висшето професионално държавно училище на президент Станислав Вайцяховски в Калиш (Калиш, Полша).

Доц. д-р Галина Захаријева е провела общо четири краткосрочни мобилности по програма „Еразъм+“, от които две с цел преподаване в университети в Полша и Северна Македония и две с цел обучение в университети в Мароко и Румъния. В качеството на експерт тя участва в **Проект 16.4.2.087 „Шанс за развитие“, схема Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Румъния-България 2014-2020 г.**

8. Академична известност на кандидатите

В представената от кандидата справка за цитиранията на неговите произведения е видно, че те са общо **197**, включващи и съвместни публикации с други автори. От общия брой цитирания **10** са в монографични изследвания, **157** - периодични издания и сборници от конференции. Съгласно приложената справка **28** от цитиранията са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Това е индикация, че резултатите от научните изследвания на доц. д-р Галина Захаријева предизвикват интерес в други колеги и те се позовават на тях.

9. Критични бележки и препоръки

Подчертавайки високата компетентност на кандидата по проблематиката на обявения конкурс считам, че в своята бъдеща изследователска работа би могъл да положи усилия за известно разнообразяване и обогатяване на изследваната тематика и обхващане на различни страни и аспекти на икономическата теория и стопанската практика.

10. Обобщена оценка и заключение

Изложените аргументи и констатации доказват по категоричен и недвусмислен начин, че доц. д-р Галина Захаријева е постигнала безусловно необходимите преподавателски, научно-изследователски, методологични и теоретико-приложни резултати, за да ѝ бъде присъдена академичната длъжност „професор“. Кандидатът отговаря напълно на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в

Република България и на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Предвид научните достойнства, високия професионализъм и цялостната оценка на преподавателската и научно-изследователската работа на кандидата, заявявам своята **положителна оценка** и с убеденост препоръчвам на уважаемото Научното жури, назначено със Заповед № 1206 от 21.12.2023 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов да предложи доц. д-р Галина Боянова Захариева да заеме академичната длъжност **„професор“** по професионално направление: 3.8. Икономика, научна специалност: „Световно стопанство и международни икономически отношения”.

гр. Свищов
05.02.2024 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Анета Денева)

OPPINION

Prepared by: Prof Aneta Georgieva Deneva, PhD,
D. A. Tsenov Academy of Economics, Svishtov,
Field of higher education: 3. Social, economic and legal sciences
Professional direction: 3.8. Economics
Scientific specialty: Economics and Management (Industry"

About: Competition for the occupation of the academic position "professor" by professional direction: 3.8. Economics, scientific specialty: „World Economy and International Economic Relations“

1. Basis for writing the opinion

The opinion was drawn up on the basis of the Decision of the Faculty Council of the Faculty of Management and Marketing, protocol No. 4/20.12.2023 and in implementation of Order No. 1206 /21.12.2023 of the Rector of the D. A. Tsenov Academy of Economics - Svishtov for the appointment of the composition of the Scientific Jury, which is based on Art. 5, para. 1-4 and Art. 134, para. 1 and 2 of the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in D. A. Tsenov Academy of Economics - Svishtov and decision of the First Meeting of the Scientific Jury held on 16.01.2024.

2. Information on the candidates in the competition

In the competition for the academic position of "professor" by field of higher education: 3. Social, economic and legal sciences, professional direction: 3.8. Economics, scientific specialty: "World Economy and International Economic Relations)" (promulgated in the "State Gazette", issue 92/03.11.2023), announced by D. A. Tsenov Academy of Economics - Svishtov, for the needs of the International Economic Relations Department department, only **Associate Professor** Galina Boyanova Zaharieva, PhD, who is a full-time teacher in the same department, participated.

3. Personal characteristics of the candidates

Associate Professor Galina Boyanova Zaharieva, PhD, was born on 27.09.1970. In 1989 he graduated from the Economic School Dimovo (Diploma No Series A-89/030144, Reg. No. 22/30.06.1989). He graduated with a Bachelor's and Master's degree at the D. A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov, specialty "Marketing and Planning", specialization "Business Strategies" – 1989 -1994 (Diploma No Series A92/002641, Reg. No 23686/11.03.1994) In 1997 he graduated from the D. A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov, specialty "Finance", specialization "Banking" (Diploma No series VD-96/0020991, Reg. No27355/ 11.04.1997). From 1994 until now he has been a full-time lecturer at the International Economic Relations Department.

In accordance with the requirements of the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in D. A. Tsenov" Academy of Economics Assoc. Prof. Galina Boyanova Zaharieva, PhD, has declared the following career development:

05.09.1994 – 20.01.1998 – Assistant – "D. A. Tsenov" Academy of Economics– Svishtov, Department International Economic Relations;

- 21.01.1998 – 27.03.2001 – Senior Assistant – "D. A. Tsenov" Academy of Economics – Svishtov, Department International Economic Relations;

- 1998 - 2001 – PhD student unsupervised form of education – Academy of Economics – Svishtov;

05.03.2002 – Doctor of Philosophy (Diploma for educational and scientific degree No26406/ 04.01.2002), Scientific specialty 05.02.10 "World Economy and International Economic Relations"

- 28.03.2001 – 18.06.2007 – Assistant Professor - "D. A. Tsenov" Academy of Economics – Svishtov, Department of International Economic Relations;

- 19.06.2007 – present – Associate Professor - "D. A. Tsenov" Academy of Economics – Svishtov, Department of International Economic Relations. Certificate of Scientific Title of HAC No 21012/31.12.2007

The work of Associate Professor Dr. Galina Zaharieva in 1994 at the "D. A. Tsenov" Academy of Economics – Svishtov, as Assistant. Associate Professor Dr. Galina Boyanova Zaharieva, has a total of 29 years, 2 months and 17 days of work experience as of 22/11/2023, of which 29 years, 2 months and 17 days at the "D. A. Tsenov".

Ass. Professor Dr. Galina Zaharieva has held the following management positions:

Deputy Head of the „International Economic Relations“ Department – from 10.01.2011 to 13.07.2011;

Head of the „International Economic Relations“ Department – from 15.07.2015 to 28.03.2016;

Head of the „International Economic Relations“ Department – from 29.03.2016 to 16.05.2020;

Head of the „International Economic Relations“ Department – from 17.05.2020 to 27.05.2020.

Associate Professor Dr. Galina Zaharieva was Secretary "Educational-Methodological Assurance and Accreditation" at the Master's Degree Programme in International Business and Management during the period 2001 – 2015. Until 2011 he was a member of the Attestation Committee of the Teaching Council at the Faculty of Management and Marketing, and in the period 2016 – 2020 he was Faculty Secretary of this Committee. From 2011 to 2015 he was Scientific Secretary of the International Economic Relations Department. Ass. Professor Galina Zaharieva is the Director of the Center for International Cooperation and Projects – 2008 – 2010.

From 28.07. 2014 until now she is a member of the editorial board of the Business World Library.

The candidate has a good knowledge of English, Russian and German.

4. Fulfillment of the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 and the requirements under Art. 2b, para. 5 of Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria

In accordance with the attached Reference on the implementation of the national, minimum scientitometric requirements under Art. 26, para. 2 and 3, pp. 2 of the the Law on the Development of the Academic Staff in scientific field 3. "Social, Economic and Legal Sciences" and the

additional requirements contained in art. 129 (2), item 1 of the Regulations for the Development of the Academic Staff at the D. A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov, Assoc. Prof. Dr. Galina Boyanova Zaharieva reports a total of 2307.49 points with a minimum required of 550 points (Table 1).

REFERENCE

to fulfill the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of the Law on the Development of the Academic Staff in scientific field 3. "Social, Economic and Legal Sciences" and the additional requirements referred to in art. 131 (2), item 25 of the Regulations for the Development of the Academic Staff at the D. A. Tsenov Academy of Economics – Svishtov

on Assoc. Prof. Galina Boyanova Zaharieva, PhD

A group of indicators	Content	Professor	Reported by the candidate
A	Indicator 1	50	50
B	Indicator 2	-	-
B	Indicator 3	100	100
Г	Sum of indicators from 4 to 10	200	239,10
Д	Sum of indicators from 11 to 13	100	1270
E	Sum of indicators from 14 to the end	100	648,39

5. Quantitative and qualitative assessment of the candidate's educational and teaching work

It is clear from the submitted reference for the candidate's academic employment (entry number 93.00-84/04.12.2023) that it fulfills the established norms, and for the academic years 2021/2022 and 2022/2023 it significantly exceeds the normative requirements of 842 and 771, respectively hours at a standard of 500 hours.

According to those specified in Art. 129, para. 1, paragraph 6.1. from the Regulations for the development of the academic staff in the "D. A. Tsenov" Academy of Economics requirements, the candidate must have published at least 2 (two) independent academic textbooks or declare participation in no less than 4 (four) academic textbooks in co-authorship. Assoc. Dr. Galina Zaharieva has attached a certificate, according to which she has 3 (three) independent textbooks - *Global business regulations* / Galina Zaharieva // AI Tsenov, 2023, 155 p., ISBN: 978-954-23-2451-5; *Export and import management* / Galina Zaharieva // Svishtov, Academic publishing house - Tsenov, 2023, 185 p., ISBN: 978-954-23-2445-4; *International Economic Comparisons* / Galina Zaharieva // Svishtov, Academic Publishing House - Tsenov, 2017, 150 p., ISBN: 978-954-23-1291-8, and 4 (four) co-authored textbooks - *Foreign Trade Transactions* / Galina Zaharieva, Ivan Spiridonov, Yordan Neykov // Svishtov, Academic Publishing House - Tsenov-, 2021, 120 p., ISBN: 978-954-23-2128-6; *Project teams* / Galina Zaharieva, Dragomir Iliev // Svishtov, Academic Publishing House - Tsenov-, 2017, 111 p., ISBN: ISBN 978-954-23-1431-8; *International Human Resources Management* / Atanas Damyanov, Galina Zaharieva, Zdravko Lyubenov // Svishtov, Academic Publishing House - Tsenov, 2017, 192 p., ISBN: 978-954-23-1433-2 and *International Economics* / Atanas Damyanov, Ivan Spiridonov, Galina

Zaharieva, Galin Stefanov, Karina Sarkisyan-Dikova // Faber, 2011, 235 p., ISBN: 978-954-400-467-5. All textbooks are peer-reviewed and closely related to the subjects taught.

Assoc. Prof. Dr. Galina Zaharieva has developed and teaches 4 lecture courses in the bachelor's degree in the specialty " International Economic Relations " - Export and Import Management, Global Business Regulations, International Human Resources Management and Foreign Trade Transactions. She has developed and teaches 7 lecture courses in the Master's programs at the International Economic Relations Department: International Economic Comparisons, Introduction to International Economic Relations, Foreign Trade Operations, International Business Operations, Project Teams and European Business Regulations. In parallel with this, the candidate has developed and teaches lecture courses in English as follows - 4 in the bachelor's degree - Export and Import management (from 2021), International business operations (from 2021), International human resource management for the specialty "INTERNATIONAL BUSINESS" and "INTERNATIONAL BUSINESS" in front of Erasmus students. In addition, two of the courses in the master's program "MANAGEMENT OF INTERNATIONAL PROJECTS" - International Business Operations and Project Teams are taught in Bulgarian and in English. **The declared developed and taught lecture courses fully cover and exceed the requirements of Art. 129, paragraph 1, item 6.2 regarding the number of developed lecture courses.**

From the reference under Art. 129, para. 1 , item 7, it is clear that the candidate participated in the competition with four scientific publications submitted for review in refereed editions in Scopus and/or Web of Science: Zahariev, A., Zveryakov, M., Prodanov, S., Zaharieva, G ., Angelov, P., Zarkova, S., & Petrova, M. (2020a, March). Debt management evaluation through support vector machines: on the example of Italy and Greece. *Entrepreneurship and Sustainability Issues*, 7(3), 2382-2393. DOI: [https://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.3\(61\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2020.7.3(61)) (SCOPUS & Web of Science); Roleders, V., Oriekhova, T., & Zaharieva, G. (2022). Circular Economy as a Model of Achieving Sustainable Development. *Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development*, 17(2), 178-185. doi:<https://doi.org/10.35784/pe.2022.2.19>; Zaharieva, G., Tarakchiyan, O., & Zahariev, A. (2022). Market capitalization factors of the Bulgarian pharmaceutical sector in a pandemic environment. *Business Management*, XXXII(4), 35-51. Retrieved from <https://bm.uni-svishtov.bg/title.asp?title=2784> (SCOPUS) and Zahariev, A., Ivanova, P., Zaharieva, G., Slaveva, K., Mihaylova, M. & Todorova, T. (2023). Interplay between CSR and the Digitalisation of Bulgarian Financial Enterprises: HRM Approach and Pandemic Evidence. *Journal of Risk and Financial Management* 16(9): 385. <https://doi.org/10.3390/jrfm16090385> (SCOPUS).

In accordance with the requirements under Art. 129, para. 2, item 5 of the Regulations for the development of the academic staff in the "D. A. Tsenov" Academy of Economics, the candidate has submitted a reference (ex. No. 93.00-8227.11.2023, year) for supervision of 4 (four) successfully defended doctoral students, for whom he was the scientific supervisor.

In conclusion, the educational activity of the candidate is fully in accordance with the requirements of Art. 129, para. 2, items 5 and 6 of the Regulations for the development of the academic staff in the "D. A. Tsenov" Academy of Economics.

6. Quantitative and qualitative assessment of the candidate's research and research activities

Quantitative assessment of the candidate's research activity

According to the announced competition, Assoc. Prof. Dr. Galina Zaharieva submitted for review:

- monographic works – 1 pc.;
- studios – 5 pcs. (4 in co-authorship);
- articles – 6 pcs. (5 in co-authorship);
- scientific reports – 21 nos. (8 in co-authorship);
- independent textbooks – 3 pcs.;
- co-authored textbooks - 4 pcs.
- scientific publications in publications, referenced or indexed in the world databases Scopus and/or Web of Science - 4 pcs. co-authored.

The total number of scientific publications submitted for review is 36, of which 22 are in a foreign language. Of the publications submitted for review, 14 are independent. According to the attached references, all the publications presented are different from the publications for participation in the competition for associate professor and for the acquisition of the scientific and educational degree "doctor".

Qualitative assessment of the candidate's research activity

The publications of Assoc. Prof. Dr. Galina Zaharieva have not been proven plagiarism according to the law (signed Declaration of originality, in accordance with the requirements of Article 131 (1), item 17 of the Regulations for the Development of the Academic Staff at the "D. A. Tsenov" Academy of Economics – Svishtov.

The candidate's research is in five main areas: *foreign trade in services and goods; international human resource management; international financial management; international entrepreneurship and sustainable development and business regulations*. Part of the developments are directly related to the teaching work of Assoc. Prof. Zaharieva - the conceptualization of economics teaching and organizational and methodological aspects of economic education in joint educational programs with foreign universities, in the distance form.

The first direction covers publications B3.1, G7.1, G7.2, G 7.3, G 7.4, G 7.6, G 7.7, G 7.9, G 7.11, G 7.12, G 7.13, G 7. 18, G 7.24, G 7.25, G 9.3, G 9. In the first direction, the independent monograph Combined approach to the study of foreign trade in services undoubtedly has the greatest weight, Svishtov: Academic publishing house "Tsenov" Svishtov, collection Business World Library, no. 144, 172 pp. ISBN 978-954-23-2120-0. In it, on the basis of a theoretical summary of the features of international operations with services, the main factors stimulating international trade in services such as technological development, trade liberalization, investments in building physical and digital infrastructure, growth in demand and production of goods. (Publication: B3.1 – Monographic work, chapter 1). In the second chapter, by means of the PPML model, the influence of the size of the economy (represented by GDP), the distance between the countries, the presence of a common border, the speaking of a common language, the membership in the EU and the presence of colonial ties on the export and import of services of Bulgaria was evaluated. Romania and Croatia. used on data from the countries' balance of payments and other sources of static data, the foreign trade in services has been analyzed in a structural, temporal and geographical context, both for individual EU member states and for the EU as a whole. By means of a market share competitiveness matrix, the international competitiveness of trade in services of the EU countries was analyzed (Publication: B3.1 - Monographic work, chapter 3). The fourth chapter analyzes and evaluates the trend in the international trade in services of Bulgaria, Romania and Croatia with the help of an index analysis of positions on the balance of payments of the three countries, as well as with indicators of quality in the dynamics of the balance of services. By using a set of indicators and the results of the gravity model, in the fifth chapter, the intensity of international trade in services was analyzed and an assessment was made of the foreign trade potential of Bulgaria, Romania and Croatia.

In this direction, through sectoral studies for Bulgaria, the contribution of various services to the economic development of the country is analyzed through the prism of foreign trade, the jobs created and the income generated (Publications: D7.12, D7.13). The structure, components and dynamics of the balance of payments of the Republic of Bulgaria after the EU membership until 2022 are investigated, with the derivation of tendencies to cover deficits in trade in goods through surpluses in trade in services (Publications: G7.25, G9.3.)

Current problems in the international management of human resources and digitization are covered in publications: G6.4, G 7.21, G 7.22, G 7.23, G 9.5, G 7.14, G 7.15, G 7.19, G 7.10 . Based on a nationally representative study of Bulgarian financial enterprises (FIs), the influence of digitalization on their activities was analyzed, the policies and practices of human resources management (HRM) were studied and summarized. A specific perspective is the study of the influence of digitization in the management of the FP and the management of human resources on management decisions related to corporate social responsibility activities.

International financial management and external debt are the subject of research in publications G6.1, G6.3, G7.16 and G9.3. They have tested methods for validating econometric hypotheses in conducting comparative financial and international research using specialized software (R, Payton, GRETL & SPSS) and a multifactor model in the Payton environment by applying Support Vector Machines (SVM) and Support Vector Regression (SVR) to determine and measure the degree and direction of impact of influencing variables on the public debt of Italy and Greece.

Entrepreneurship, sustainable development and international business regulations are presented in publications G6.2, G7.26, G7.27, E20.1. they attempt to link the achievement of sustainable development goals with the concept of the circular economy. Deriving levels of the processes of transition to a circular economy and business models at the micro level, as well as strategies and tools for implementing the general principles of the circular economy. The relationship between digitalization, female entrepreneurship and sustainable development is explored. The specifics of digital entrepreneurship and its role in achieving the goals of sustainable development have been examined.

In the field of the *conceptualization of economics teaching and economic training* in joint educational programs with foreign universities, in the distance form there are publications G7.17, G7.20, G7.5. They substantiate the competitive characteristics of the Bulgarian regulatory framework for conducting a distance form of education in a pandemic environment, by enriching the technological provision of the educational process and introducing standards for digitization and the Erasmus Intensive Program as an organizational base under regulatory restrictions for a double degree project in mutual recognition of study periods abroad.

In summary, it can be confirmed that, quantitatively and qualitatively, the research activity of Associate Professor Dr. Galina Boyanova Zaharieva is in accordance with the minimum national requirements in area 3. "Social, economic and legal sciences", according to Art. 26, para. 2 and 3 of the Law on the Development of the Academic Staff and fully meets the conditions for occupying the academic position "professor", according to Art. 29, para. 1 of the Law on the Development of the Academic Staff, art. 60, para. 1 of the Regulations for the development of the academic staff and art. 129, para. 2 of the Regulations for the development of the academic staff in the "D. A. Tsenov" Academy of Economics to occupy the academic position of "professor" in the scientific specialty "World economy and international economic relations".

7. Scientific contributions of the candidates

Acquaintance with the content of the scientific publications of Assoc. Prof. Dr. Galina Zaharieva allows to point out contributing moments and original statements in the field of the

announced competition in five main directions, which fully coincide with those indicated in the Reference for scientific and scientific-applied contributions, in accordance with the requirements of art. 60, para. 3 of the PPZRASRB and Art. 131 of the Regulations for the development of the academic staff in the "D. A. Tsenov" Academy of Economics:

First, on the basis of critical analysis, summaries and recommendations, the features of international operations with services are presented, the factors for stimulating international trade in services are substantiated, and the main trends regarding the export and import of types of services are established. By means of sectoral studies for Bulgaria, the contribution of different types of services to the economic development of the country has been analyzed through the lens of foreign trade, jobs created and income generated. On this basis, contributions that can be defined as scientific and applied in the following areas have been delineated:

- ✓ A complex (combined) approach is proposed for the study of international trade in services in a structural, comparative, retrospective and prospective aspect, using a combination of scientific methods, statistical and econometric tools and tested on the basis of data for Bulgaria, Romania and Croatia in the time range 2000 - 2020 (Publication: B3.1);
- ✓ A theoretical justification of the applicability of the gravity model in assessing the impact of main factors on the export and import of services has been made. A gravity model in multiplicative form with Poisson pseudo-maximum likelihood (PPML model) is conceptualized and applied to study trade in services. By means of a PPML model, the influence of the size of the economy (represented by GDP), the distance between the countries, the presence of a common border, speaking a common language, EU membership and the presence of colonial ties on the export and import of services of Bulgaria, Romania and Croatia was estimated. (Publication: B3.1);
- ✓ Based on data from the countries' balance of payments and other sources of static data, the foreign trade in services was analyzed in a structural, temporal and geographical context, both for individual EU member states and for the EU as a whole. The main trends regarding the export and import of the types of services, the significance of the foreign trade in services in the general for the countries, the structural profile of the countries, as well as the impact of the crises on the traded volumes have been established. The international competitiveness of trade in services of the EU countries was analyzed through a market share competitiveness matrix (Publications: B3.1, G7.9, G7.18, G9.4);
- ✓ Through sectoral studies for Bulgaria, the contribution of various services to the economic development of the country is analyzed and the growing importance of the transport and tourism sector for the development of the country is confirmed (Publications: G7.12, G7.13)
- ✓ The opinion has been confirmed that by itself the change in specialization towards technologically more complex products is not sufficient to accelerate economic growth, and adequate political measures by the state are also necessary in terms of trade partners, product mix and individual sectors of the economy. (Publications: G7.1, G7.2, G7.3, G7.4, G7.6, G7.7, G7.11)
- ✓ The structure, components and dynamics of the balance of payments of the Republic of Bulgaria after EU membership until 2022 have been studied, with trends to cover deficits in trade in goods through surpluses in trade in services. (Publications: G7.25, G9.3)
- ✓ A bilateral analysis was carried out for 2014 and 2022 at the level of Bulgaria and the EU on indicators of foreign trade with Russia, with the establishment of trends in the scale of imbalance by commodity groups and the effect of the conflict

between Russia and Ukraine and the influence of the sanctions imposed by Russia's EU. (Publications: G7.8, G7.24)

Second, based on a nationally representative study of Bulgarian financial enterprises, the impact of digitalization on them was analyzed and the policies and practices in the field of human resources management were studied. The main contributions in this field are as follows:

- ✓ The thesis is defended that digital transformation in financial enterprises is a vector process, with a systemic nature, which finds empirical evidence in HRM in an environment of an adapting regulatory framework, pandemic challenges, investment requirements and expectations for improved competitiveness and efficiency and corporate social responsibility (Publications: G6.4, G7.21, G7.23, G7.27).
- ✓ Using ordinal regression, it was found that banks and insurers that invest significant funds in digitization have a higher level of commitment to CSR causes during the pandemic the effects of COVID-19 (Publications: G9.5, G7.14, G7.15).
- ✓ Knowledge about the management of human capital in enterprises with international activity was derived (Publication: G7.10).

Third, in the field of research on external debt and international financial management, a number of studies have been carried out and specific specialized software has been applied to validate pre-formulated hypotheses. The main contributions in this area can be mentioned:

- ✓ Validation of a multifactor model in a Payton environment by applying Support Vector Machines (SVM) and Support Vector Regression (SVR) to determine and measure the degree and direction of impact of influencing variables on the public debt of Italy and Greece. (Publication: G6.1)
- ✓ Measuring the influence of a set of factors influencing the market capitalization of public companies from the Bulgarian pharmaceutical sector in the conditions of a pandemic through a multiple linear regression (OLS) model using the open source software GRETL with an iterative selection of impact factors for sales, the national statistics for COVID-19 and the stock market. (Publications: G6.3)
- ✓ Multi-faceted study of the impact of the pandemic in a global and national aspect on the financial indicators and the activity of banks and insurance brokers. (Publications: G7.16, G9.3)

Fourth, the contributions in the field of entrepreneurship, sustainable development and international business regulations are expressed in:

- ✓ Verbal-graphical derivation of an expanding chronology of regulations with an analytical framework at the international level and a conceptualization for EU regulatory governance. (Publication: E20.1- chapter 1)
- ✓ Linking the achievement of sustainable development goals with the concept of the circular economy. Summarizing the practices of different countries to deal with the waste problem, outlining policy instruments for waste management. (Publication: G6.2)
- ✓ Research on the relationship between digitalization, female entrepreneurship and sustainable development. Examining the specifics of digital entrepreneurship and its role in achieving sustainable development goals. Analyzed the motivations for starting a business by women in selected EU countries, statistically testing and evaluating the influence of macro-environmental factors on women's decisions to start a business. (Publications: G7.26, G7.27)
- ✓ Multi-faceted study of the impact of the pandemic in a global and national aspect on the financial indicators and the activity of banks and insurance brokers. (Publications: G7.16, G9.3)

Fifth, in the field of the conceptualization of economics teaching and economic training in joint educational programs with foreign universities, the following should be mentioned as contributions:

- ✓ Bringing out competitive characteristics of the Bulgarian regulatory framework for conducting a distance form of education in a pandemic environment, by enriching the technological provision of the educational process and introducing digitalization standards (Publications: G7.17, G7.20, G7.5).
- ✓ Applied ECTS-based structuring of study documentation for a double master's degree in English between two countries (Bulgaria and Ukraine) in the field of international financial management. (Publications: G7.17, G7.20, G7.5)
- ✓ Conceptualization of a model of interaction between business and higher education institutions to achieve a synergistic effect. (Publications: G7.17, G7.20, G7.5)

Assoc. Prof. Dr. Galina Zaharieva registered participation as part of the team of 6 research projects, she is the head of 2 projects at the Institute for Scientific Research (certificate #153/27.11.2023, National Institute of Health), 2 infrastructure projects for conducting qualitative and competitive scientific research and on 1 project for partial financing of a scientific forum.. In addition, she declared participation in 2 national projects and programs, and in one international project. Prof. Galina Zaharieva is the head of research project No. 2009-.1-BGI-ERA10-01890 for an intensive program on the topic "Governing and Managing the Provision of Global Public Goods", carried out in the period from 01.09.2009 r. until 31.08.2010 r., incl. with the participation of partners from the Kaunas University of Technology (Kaunas, Lithuania) and the President Stanislaw Wojciechowski Higher Vocational State School in Kalisz (Kalisz, Poland).

Assoc. Prof. Dr. Galina Zaharieva has conducted a total of four short-term mobilities under the Erasmus+ program, two of which were for the purpose of teaching at universities in Poland and North Macedonia and two for the purpose of training at universities in Morocco and Romania. As an expert, she participated in **Project 16.4.2.087 "Chance for Development"**, scheme Interreg V-A Romania-Bulgaria Cross-Border Cooperation Program 2014-2020.

8. Academic renown of the candidates

In the reference submitted by the candidate for the citations of his works, it is clear that there are a total of 197, including joint publications with other authors. Of the total number of citations, 10 are in monographic studies, 157 - periodicals and conference proceedings. According to the attached reference, 28 of the citations are in scientific publications, referenced and indexed in world-renowned databases with scientific information. This is an indication that the results of the scientific research of Assoc. Prof. Dr. Galina Zaharieva arouse interest in other colleagues and they refer to them.

9. Critical notes and recommendations

Emphasizing the high competence of the candidate in the issues of the announced competition, I believe that in his future research work he could make efforts to diversify and enrich the researched topics and cover different countries and aspects of economic theory and business practice.

10. Summary assessment and conclusion

The presented arguments and findings prove in a categorical and unequivocal way that Assoc. Prof. Dr. Galina Zaharieva has achieved the unconditionally necessary teaching, research,

methodological and theoretical-applied results in order to be awarded the academic position of "professor". The candidate fully meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for the Implementation of the Law on the Development of the Academic Staff in the "D. A. Tsenov" Academy of Economics – Svishtov.

Given the scientific merits, the high professionalism and the overall evaluation of the teaching and research work of the candidate, I declare my **positive assessment** and with conviction recommend to the respected Scientific Jury, appointed by Order No. 1206 of 21.12.2023 of the Rector of the "D. A. Tsenov" Academy of Economics – Svishtov to propose Associate Professor Dr. Galina Boyanova Zaharieva to occupy the academic position of **"Professor"** by professional direction: 3.8. Economics, scientific specialty: " World Economy and International Economic Relations".

Svishtov,
05.02.2024

Prepared the opinion: 
(Prof. Aneta Deneva, PhD)